

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Лозівського районного відділу поліції Головного управління Національної
поліції в Харківській області

04.12.2025

м. Харків, 2025 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) згідно з Факультативним протоколом до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 04.12.2025 групою НПМ здійснено відвідування Лозівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області (далі – РВП).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Лисаков Владислав Віталійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Бохвалов Андрій Михайлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Романова Анастасія Євгенівна, представниця громадськості.

Відвідування проведено в присутності Бикова Олександра Миколайовича, заступника начальника РВП, і Семеренко Вікторії Олександрівни, старшого інспектора з дотримання прав людини (далі – інспектор).

Членам групи НПМ забезпечено безперешкодний доступ до всіх приміщень РВП та ознайомлення з необхідною документацією.

Загальна інформація

РВП розташований за адресою: вулиця Ярослава Мудрого, 7, місто Лозова, Харківська область.

Керівництво: Глущенко Віталій Олександрович – начальник РВП, полковник поліції.

Вхідна група до РВП облаштована з урахуванням потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, зокрема облаштовано: інформаційну табличку з найменуванням, адресою розташування і графіком роботи РВП, продубльовану шрифтом Брайля; тактильні плити розміщено внизу і вгорі зовнішніх сходів; обладнано підйомник, який справний і використовується за потреби (фото 1).

У холі РВП розміщено стенд з наступною інформацією: перелік закладів охорони здоров'я, де здійснюється видача препаратів замісної підтримувальної терапії; порядок звернення до інспектора і контактний номер телефону; порядок звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини і відповідні способи зв'язку; графік особистого прийому громадян керівним складом Головного управління Національної поліції в Харківській області, РВП.

Також у холі РВП обладнаний контрольно-пропускний пункт, в якому розміщено пост працівника, який здійснює реєстрацію осіб і забезпечує пропускний режим.

На першому поверсі будівлі РВП обладнано кімнати для затриманих (фото 2), кімнату для конфіденційного побачення затриманого із адвокатом

(фото 3), кімнату для проведення слідчих (процесуальних) дій (фото 4), приймальною громадян (фото 5).

У РВП функціонує система відеоспостереження, зокрема у кімнаті для затриманих, кімнаті для проведення слідчих (процесуальних) дій, кімнаті для проведення конфіденційної зустрічі з адвокатом. Термін зберігання записів з камер відео спостереження – не менше 30 діб, що відповідає вимогам Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026.

Окрім того, відповідно до положень абзацу другої частини першої статті 6, частини другої статті 12 Закону України «Про захист персональних даних» у РВП наявні попереджувальні знаки щодо здійснення відеоспостереження при вході до відповідних зон, включаючи кімнату для затриманих осіб, кімнату для проведення слідчих (процесуальних) дій та кімнату для конфіденційного побачення із захисником та інші.

Приміщення тирю використовується як укриття, проте воно також періодично використовується за своїм першочерговим призначенням, що під час цього не позбавляє права осіб використовувати його частину як безпечний простір. У ньому розміщено місця для сидіння, вогнегасники. На всіх поверхах будівлі РВП обладнано пожежну сигналізацію, систему оповіщення, розміщено вогнегасники. Також у РВП обладнано окремий пожежний вихід.

У приміщенні чергової частини зберігається універсальна аптечка, що містить необхідні ліки та засоби для надання домедичної допомоги.

Службові особи РВП забезпечують інформування про затримання особи центру з надання безоплатної правничої допомоги, фіксуючи час повідомлення та дані посадової особи, яка його отримала, у відповідному журналі.

Окрім того, працівники РВП вживають заходи щодо належного щоквартального інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги.

У РВП визначено інспектора, відповідального за перебування та дотримання прав затриманих, який обізнаний з положеннями статей 212 та 213 Кримінального процесуального кодексу України.

Інспектором заповнюються картки затриманих, що містять, зокрема, відомості про всі дії, що здійснювалися за участю затриманої особи, анкети опитування затриманих осіб та анкети опитування поліцейських, які затримали осіб. Затриманим особам надаються пам'ятки про їхні права та обов'язки. Також інспектор довів до відома керівників відділів та секторів за напрямками діяльності вимоги чинного законодавства про здійснення відеозйомки під час фактичного затримання осіб та доставлення до підрозділу поліції та оформлення відповідних документів поліцейськими РВП.

У РВП проводяться щотижневі комісійні обстеження службових приміщень, транспортних засобів з метою виявлення та вилучення сторонніх предметів, що можуть бути засобами катування або неналежного поведіння із затриманими, доставленими і взятими під варту особами. Згідно з актами, дослідженими групою НПМ, фактів наявності сторонніх предметів у цих кабінетах не виявлено.

Під час огляду групою НПП цих приміщень сторонніх та примусово утримуваних осіб, а також предметів, що можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску, не виявлено.

У функціональних обов'язках працівників РВП передбачено пункт про обов'язковість дотримання вимог пункту 3 Європейської конвенції з прав людини та статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, а самі вони при вибірковому опитуванні продемонстрували обізнаність із положеннями чинного законодавства в цій галузі.

Факти надходження скарг щодо неналежного поводження із доставленими, затриманими, арештованими особами не встановлено, як не встановлено факти заподіяння тілесних ушкоджень або насильницької смерті особам зазначеної категорії під час їх перебування у РВП.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування РВП групою НПП не здійснювалося.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 12 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, стаття 13 Європейської соціальної хартії, стаття 49 Конституції України, статті 18, 23 Закону України «Про Національну поліцію»).

1. Відповідно до пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» визначено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань вживає всіх можливих заходів для надання домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я.

У порушення положень частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, не всі працівники РВП пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідне посвідчення.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 12 Конвенції про права осіб з інвалідністю, пункт 3 статті 15 Європейської соціальної хартії, стаття 14 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Європейська конвенція з прав людини), статті 1, 2, 7 Загальної декларації прав людини, статті 21, 24 Конституції України).

2. У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального

господарства України від 30.11.2018 № 327, у РВП не облаштовано санітарно-гігієнічне приміщення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Інші порушення.

3. Затримані особи, у разі їх поміщення до кімнати для затриманих, не матимуть доступу до свіжого повітря, оскільки вікно не обладнане ручкою (фото б).

У РВП порушуються вимоги пункту 11 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями (Правила Нельсона Мандела) та пункту 18.2 Європейських пенітенціарних правил (Рекомендація № R(2006) 2 Комітету Міністрів держав-членів Ради Європи), оскільки конструкція вікон камер не дозволяє утримуваним особам самостійно відкривати кватирки для провітрювання.

У своїй Одинадцятій Загальній доповіді [СРТ/Inf (2001) 16] Європейський комітет наголошує, що заходи безпеки щодо окремих категорій утримуваних осіб є допустимими, проте вони не повинні позбавляти таких осіб доступу до свіжого повітря та природного освітлення.

Світло і повітря є базовими фізіологічними потребами людини, а отже невід'ємними правами кожного, хто тримається під вартою. Відсутність доступу до сонячного світла та свіжого повітря створює умови, сприятливі для розвитку і поширення інфекційних захворювань, зокрема туберкульозу.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції в Харківській області, Лозівському районному відділу поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області відповідно до їхньої компетенції:

1. Організувати належний розгляд наданих рекомендацій та забезпечити дієвий контроль за станом усунення виявлених порушень прав людини, а також причин і умов, що їм сприяють.

2. Забезпечити проходження підготовки щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги працівниками поліції, які зобов'язані надавати медичну допомогу з отриманням відповідного посвідчення.

3. Забезпечити вільний доступ до свіжого повітря в кімнатах для затриманих.

4. Облаштувати у РВП санітарно-гігієнічне приміщення з урахуванням потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Додаток: фототаблиця на 1 арк.

**Керівник групи НПМ:
головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Владислав ЛИСАКОВ

ФОТОТАБЛИЦЯ ДО ЗВІТУ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

